

GENERÁLNÍ SEKRETARIÁT RADY EU

~INFORMATIVNÍ PŘEHLED~

Vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku / Evropská služba pro vnější činnost

listopad 2009

Vysoký představitel EU pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

Na neformálním zasedání konaném dne 19. listopadu, tedy ještě před tím, než dne 1. prosince vstoupila v platnost Lisabonská smlouva, se hlavy států a předsedové vlád členských zemí EU dohodli na jmenování Catherine ASHTONOVÉ do funkce vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

Jaké má vysoký představitel povinnosti?

Vysoký představitel vykonává v oblasti zahraničních věcí funkce, které dosud vykonávalo šestiměsíční rotující předsednictví, vysoký představitel pro SZBP a komisař pro vnější vztahy. Podle článků 18 a 27 Smlouvy o Evropské unii vysoký představitel:

- vede společnou zahraniční a bezpečnostní politiku Unie;
- přispívá svými návrhy k vytváření této politiky, kterou provádí jako zmocněnec Rady, a zajišťuje provádění rozhodnutí, která byla v této oblasti přijata;
- předsedá Radě pro zahraniční věci;
- je jedním z místopředsedů Komise. Vysoký představitel zajišťuje soudržnost vnější činnosti Unie. V rámci Komise odpovídá za úkoly, které jí přísluší v oblasti vnějších vztahů, a za koordinaci dalších hledisek vnější činnosti Unie;
- zastupuje Unii v záležitostech společné zahraniční a bezpečnostní politiky a jménem Unie vede politický dialog se třetími stranami a vyjadřuje postoj Unie v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích;
- řídí Evropskou službu pro vnější činnost a delegace Unie ve třetích zemích a v mezinárodních organizacích.

T I S K

Jakým způsobem je vysoký představitel jmenován?

Vysokého představitele jmenuje Evropská rada kvalifikovanou většinou se souhlasem předsedy Komise.

Vysoký představitel spolu s předsedou Komise a ostatními členy Komise podléhá schválení Evropským parlamentem.

Podpůrné struktury

Při výkonu své funkce se vysoký představitel opírá o Evropskou službu pro vnější činnost (viz níže). Vysokému představiteli v jeho činnosti napomáhají v případě potřeby i útvary Rady a Komise.

Situace před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost

Předchozí úřad vysokého představitele pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku byl zaveden v roce 1999 Amsterodamskou smlouvou. Vysokým představitelem EU pro společnou zahraniční a bezpečnostní politiku byl od tohoto roku Javier Solana. Byl Radě nápomocen v záležitostech týkajících se zahraniční politiky, a to tím, že přispíval k vypracování, přípravě a provádění politických rozhodnutí. Jménem Rady vedl politický dialog se třetími stranami. Šestiměsíční rotující předsednictví předsedalo zasedání Rady pro vnější vztahy, zastupovalo Unii v záležitostech SZBP, provádělo přijatá rozhodnutí a vyjadřovalo postoje EU na mezinárodní scéně.

Evropská služba pro vnější činnost

Právním základem pro rozhodnutí Rady o organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost je čl. 27 odst. 3 Smlouvy o EU.

„Při výkonu své funkce se vysoký představitel opírá o Evropskou službu pro vnější činnost. Tato služba působí ve spolupráci s diplomatickými službami členských států a skládá se z úředníků příslušných oddělení generálního sekretariátu Rady a Komise, jakož i z vyslaného personálu vnitrostátních diplomatických služeb. Organizaci a fungování Evropské služby pro vnější činnost stanoví rozhodnutí Rady. Rada rozhoduje na návrh vysokého představitele po konzultaci s Evropským parlamentem a po obdržení souhlasu Komise.“

Dne 30. října 2009 se Evropská rada dohodla na pokynech pro Evropskou službu pro vnější činnost (dokument [14930/09](#)). Budoucí vysoký představitel byl vyzván, aby předložil návrh týkající se organizace a fungování Evropské služby pro vnější činnost co nejdříve po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, aby jej mohla Rada přijmout nejpozději do konce dubna roku 2010.

Co je Evropská služba pro vnější činnost?

Podle pokynů, které Evropská rada přijala v říjnu roku 2009, bude Evropská služba pro vnější činnost jednotným útvarem podřízeným vysokému představiteli. Evropská služba pro vnější činnost bude mít organizační status, který bude odrážet a podporovat ojedinelou úlohu a funkce vysokého představitele v systému EU.

Co je posláním Evropské služby pro vnější činnost?

Evropská služba pro vnější činnost bude vysokému představiteli nápomocna při zajišťování soudržnosti a koordinace vnější činnosti Unie, jakož i při přípravě politických návrhů a jejich provádění poté, co budou schváleny Radou. Bude rovněž nápomocna předsedovi Evropské rady, předsedovi Komise a jejím členům při výkonu jejich funkcí v oblasti vnějších vztahů a bude zajišťovat úzkou spolupráci s členskými státy. Evropská služba pro vnější činnost by měla být složena z jednotných zeměpisných (zahrnujících všechny regiony a země) a tematických sekcí, které budou pod vedením vysokého představitele pokračovat v plnění úkolů vykonávaných v současné době příslušnými útvary Komise a sekretariátu Rady. Za obchod a rozvojovou politiku, jak jsou definovány Smlouvou, by měli nadále odpovídat příslušní komisaři.

Jak bude zajištěno personální obsazení Evropské služby pro vnější činnost?

Zaměstnanci Evropské služby pro vnější činnost jsou jmenováni vysokým představitelem a budou pocházet ze tří zdrojů: z příslušných oddělení generálního sekretariátu Rady, Komise a z diplomatických služeb členských států. Při náboru se bude vycházet z kvalit jednotlivých kandidátů, aby se zajistily služby zaměstnanců se schopnostmi, výkonností a integritou na nejvyšší úrovni a zároveň se zaručila patřičná zeměpisná rovnováha.

Struktury pro řešení krizí

Aby mohl vysoký představitel vést evropskou bezpečnostní a obrannou politiku (EBOP), měly by součástí Evropské služby pro vnější činnost být struktury EU pro řešení krizí, přičemž by se měly plně zohlednit jejich zvláštnosti. Tyto struktury budou tvořit subjekt pod přímou záštitou a odpovědností vysokého představitele.

Jaký bude právní status Evropské služby pro vnější činnost?

Evropská služba pro vnější činnost by měla být útvarem *sui generis* a fungovat nezávisle na Komisi a na sekretariátu Rady. Měla by mít samostatnost, pokud jde o správní rozpočet a řízení zaměstnanců. Pro Evropskou službu pro vnější činnost bude vyčleněn samostatný oddíl v rozpočtu EU, na něž se budou uplatňovat obvyklá rozpočtová pravidla a pravidla pro kontrolu. Vysoký představitel bude předkládat návrh rozpočtu Evropské služby pro vnější činnost a bude zajišťovat jeho plnění.

Jakým způsobem bude Evropská služba pro vnější činnost financována?

Zřízení Evropské služby pro vnější činnost se bude řídit zásadou nákladové efektivity a jejím cílem bude rozpočtová neutralita. Pravděpodobně bude zapotřebí omezeného počtu dalších míst pro dočasné zaměstnance ze členských států, přičemž tato místa mají být financována v rámci stávajícího finančního výhledu.

Delegace EU

Delegace Komise se stanou delegacemi Unie podřízenými vysokému představiteli a budou součástí struktury Evropské služby pro vnější činnost. Delegace budou sestávat z řádných zaměstnanců Evropské služby pro vnější činnost (včetně vedoucích delegací) a ze zaměstnanců z příslušných útvarů Komise. Všichni zaměstnanci by měli být podřízeni vedoucímu delegace. Delegace EU budou úzce spolupracovat s diplomatickými službami členských států a měly by hrát podpůrnou úlohu v souvislosti s diplomatickou a konzulární ochranou občanů Unie ve třetích zemích.